

ISSN: 2687-0142

ИНТЕРНАУКА

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

часть 6

47(270)

internauka.org

г. Москва

«ИНТЕРНАУКА»

Научный журнал

№ 47(270)
Декабрь 2022 г.

Часть 6

Издается с ноября 2016 года

Москва
2022

DOI: 10.32743/26870142.2022.47.270.349610

**JAXON TEMIR YO‘L AMALIY TAJRIBASI, MINTAQAVIY VA SHAHAR TEMIR YO‘L
KESISHMALARI MUOMMOLARINI TAHLIL QILISH**

Ravshan Aliev

*O'qituvchi,
Toshkent davlat transport universitety,
O'zbekiston, Toshkent*

Marat Aliev

*O'qituvchi,
Toshkent davlat transport universitety,
O'zbekiston, Toshkent*

Ezozbek Toxirov

*O'qituvchi,
Toshkent davlat transport universitety,
O'zbekiston, Toshkent*

Mahamadaziz Rasulmukhamedov

*O'qituvchi,
Toshkent davlat transport universitety,
O'zbekiston, Toshkent*

Shoyatbek Khakimov

*Ass.,
Toshkent davlat transport universitety,
O'zbekiston, Toshkent*

Komoliddin Tashmetov

*Ass.,
Toshkent davlat transport universitety,
O'zbekiston, Toshkent*

**АНАЛИЗ ПРАКТИЧЕСКОГО ОПЫТА МЕЖДУНАРОДНОЙ ЖЕЛЕЗНОЙ ДОРОГИ,
ПРОБЛЕМЫ РЕГИОНАЛЬНЫХ И ГОРОДСКИХ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНЫХ ПЕРЕЕЗДОВ**

Равшан Алиев

*преподаватель,
Ташкентский государственный транспортный университет,
Республика Узбекистан, г. Ташкент*

Марат Алиев

*преподаватель,
Ташкентский государственный транспортный университет,
Республика Узбекистан, г. Ташкент*

Эъзозбек Тохиров

*преподаватель,
Ташкентский государственный транспортный университет,
Республика Узбекистан, г. Ташкент*

Махамадазиз Расулмухамедов*преподаватель,
Ташкентский государственный транспортный университет,
Республика Узбекистан, г. Ташкент***Шоятбек Хакимов***преподаватель,
Ташкентский государственный транспортный университет,
Республика Узбекистан, г. Ташкент***Комолиддин Таиметов***преподаватель,
Ташкентский государственный транспортный университет,
Республика Узбекистан, г. Ташкент***ANNOTATSIYA**

Temir yo'lni kesib o'tish xavfli zona hisoblanadi. Harakatlanuvchi transport vositalarida ruqsatsiz temir yo'l kesishmalarida harakatlanishi og'ir oqibatlariga olib kelishi mumkin. Bu asosan yo'lovchilarning og'ir jarohatlar bilan baxtsiz xodisalarga uchrashi, harakat tarkibida transport vositalarining shikastlanishi va yuklarning yo'qolishi bilan bog'liq. Maqolada o'tish joylaridagi hodisalar va xavfsizlikni ta'minlash yo'llari bo'yicha tadqiqot ma'lumotlari keltirilgan [1, 2].

АННОТАЦИЯ

Железнодорожный переезд является опасной зоной. Самовольное движение движущихся транспортных средств на железнодорожных переездах может привести к тяжелым последствиям. В основном это связано с авариями с тяжелыми травмами пассажиров, повреждением транспортных средств и потерей груза. В статье представлены исследуемые данные по происшествиям на переездах и способы обеспечения безопасности [1, 2]

Kalit so'zlar: harakatlanish, transport, temir yo'l, xavfsizlik.

Ключевые слова: переезд, транспорт, железная дорога, безопасность.

Yevropa Ittifoqi 2012 yilda 27 mamlakatdan tashkil topgan 502 million aholidan iborat tashkilotdir. Yevropa temir yo'l agentligi (YETA) ma'lumotlariga ko'ra, milliy temir yo'llarda qariyb 123000 (2010 yilda) temir yo'l kesishmalari mavjud bo'lib, o'rtacha 10 ta liniya/km ga teng [31].

Ularning faqat 29% foydalanuvchilari himoyasi faol darajadagi o'tish joylari (qo'lda yoki avtomatik to'siqlar va/yoki vizual va ovoqli ogohlantirishlar) bilan jihozlangan. Boshqa darajadagi o'tish joylari passiv darajali o'tish deb ataladi (himoya yo'q, faqat yo'l belgilari: masalan, STOP).

2010 yilda Yevropa Ittifoqida 619 baxtsiz hodisa ro'y berdi (2009 yilda 831), 2010 yilda 359 kishi o'limiga olib keldi (o'z joniga qasd qilmasdan) (2009 yilda 405) [4].

YETA ma'lumotlariga ko'ra, Yevropa Ittifoqida 2010 yilda avtoulavlarni kesib o'tishda avtohalokatlarining 45% yengil avtomobillar, 20% og'ir transport vositalari, 22% piyodalar (keksa odamlar, it yetaklovchilar, bo'sh vaqtni o'tkazadigan boshqa odamlar, himoyasiz odamlar) ishtirokida sodir etilgan.

Yevropa Ittifoqida temir yo'l kesishmalaridagi halokatlar butun temir yo'l halokatlarining 30 foizini tashkil qiladi, ammo yo'llarda halok bo'lganlarning atigi 1,2 foizini tashkil etadi (Buyuk Britaniyada 0,2 foiz, Yevropada eng past ko'rsatkich). 2009 yilda yo'llarda 35,500 odam halok bo'lgan, shundan faqat 405 kishi halok bo'lganlar temir yo'l kesishmasida bo'lgan, shuning uchun bu yo'l uchun kichik muammo, ammo temir yo'l uchun asosiy muammo sifatida qaraladi [5].

2012 yillarda yer yuzida 7,3 milliard odam yashar edi. Hisob-kitoblarga ko'ra dunyoda bir million

kesishma mavjud va yiliga 6000 dan ortiq odam halok bo'ladi (mamlakatlar bo'yicha farqlar juda katta). Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (JSST) ma'lumotlariga ko'ra har yili dunyo bo'ylab milliondan ortiq odam yo'llarda baxtsiz xodisalarga uchraydi, ularning 90% kam va o'rta daromadli mamlakatlarda sodir bo'ladi [64].

2001-2007 yillarda O'zbekiston Respublikasi temir yo'l kesishmalarida, temir yo'l harakatining 224 marta to'qnashuviga yo'l qo'yildi, yo'llarning to'qnashuvlari soni bo'yicha qo'riqlanmaydigan darajadagi o'tish joylari: umuman temir yo'l kesishmalarida 224 ta harakatlanish holatidan 168 ta o'tishga ruqsat berilmagan, bu umumiy o'tish sonining 75% ni tashkil etadi va bu himoyalangan kesishma joylarining aksariyat qismida deyarli avtomatik o'tish signalizatsiya moslamalari mavjud bo'lganda sodir etildi [7].

2002-2004 yillarda reydlar natijasida xalok bo'lganlar soni keskin oshdi - yiliga 10 kishiga qadar. 2005 yilda o'limlar sonining o'tgan yillarga nisbatan 2 baravar kamayishi kuzatildi va 2006 yilda 2005 yilga nisbatan 40 foizga o'sdi, 2007 yilda to'qnashuv natijasida o'lganlar soni 2006 yilga nisbatan 28 foizga oshdi [8].

Temir yo'l kesishmalarida yo'l qo'yilgan to'qnashuvlarni tahlil qilishda eng past darajadagi to'qnashuvlar yengil transport vositalariga to'g'ri kelishi aniqlandi: masalan, 2001 yildagi 24 to'qnashuvdan 17 ta to'qnashuv (71%) avtomobillar va motosikllarga to'g'ri keladi, 2006 yilda sodir bo'lgan 37 ta to'qnashuvlardan 27 ta (73 ta) % - yo'lovchi avtoulavlarga, 2007 yilning 12 oyidagi 36 ta reyddan 27 ta reydlar (75%) - avtoulavlarga. Bu yo'lovchi avtoulavlari

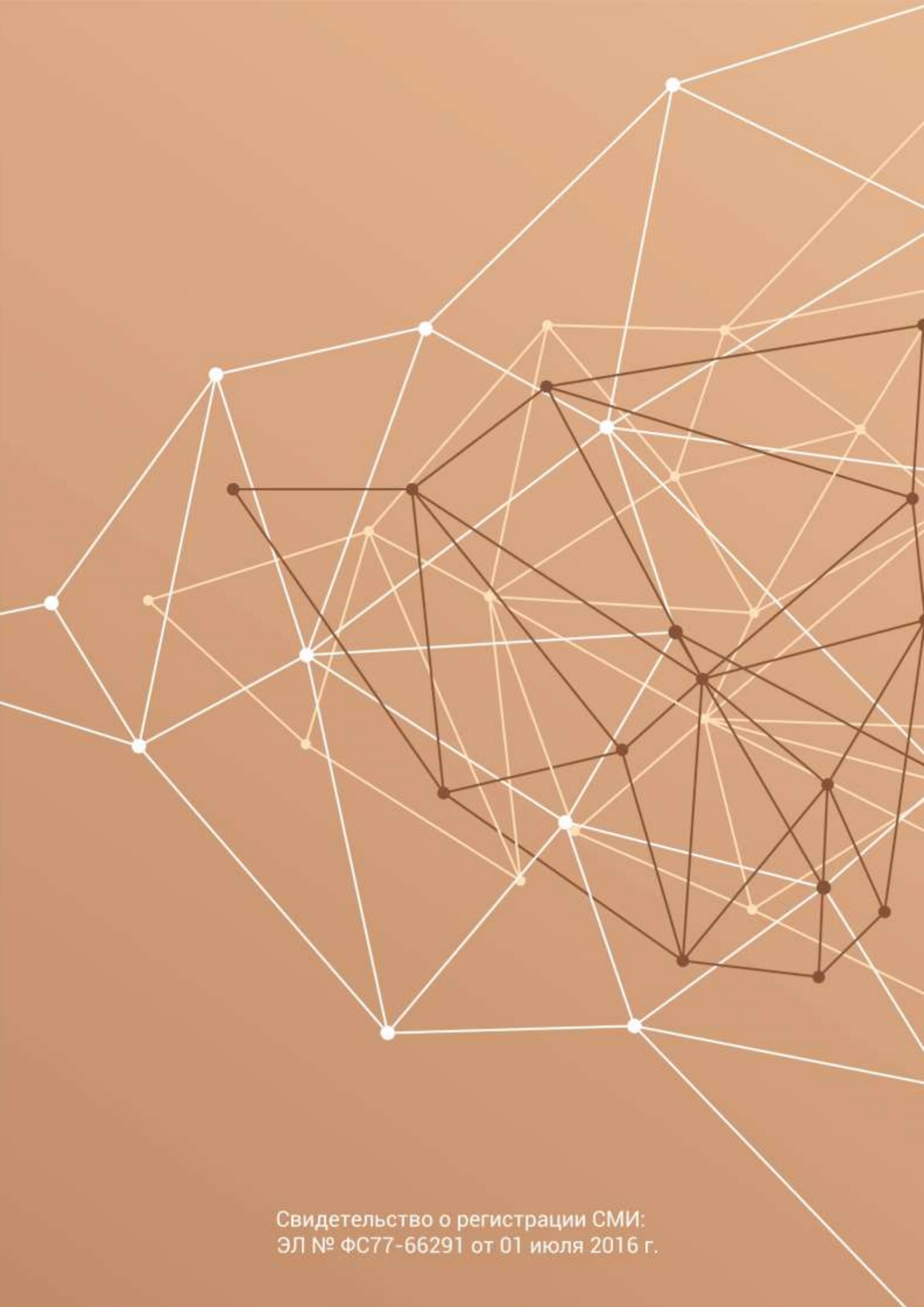
haydovchilari tomonidan yo'l harakati qoidalarini va temir yo'lni kesib o'tish qoidalarini tez-tez buzilayotganligi, ularning temir yo'l kesishmalaridan o'tayotganda o'zlarining mas'uliyatizligi haqida guvohlik beradi [9].

Xulosa

Avtotransport vositalarining temir yo'l kesishmalarida kechikish holatiga olib keluvchi sabablar ko'rsatkichlarining tamoyillari yaratilgan. Korrelyatsion tahlil parametrlari graf modellari va tadqiqot va loyixalashtirishni ta'minlovchi simulyatsiya natijalari tadqiqoti uchun matematik model tuzilgan.

Adabiyo'tlar:

1. Matvaliyev D., Aliev R. Development of a Program and Algorithm for Determining the Resource of Relays of Automatic and Telemechanics in Railway Transport // Universum: технические науки: электрон. научн. журн. 2022. 11(104).
2. Матвалиев Д., Алиев Р.М. Development of an Algorithm and Program on Mysql to Create a Database to Control the Turnover of Railway Automation Relays // Universum: технические науки: электрон. научн. журн. 2022. 11(104)
3. Алиев Р.М. Концепция разработки бесстыковых рельсовых цепей //Интерактивная наука. – 2021. – №. 6. – С. 56-57.
4. Aliev R.M. Intelligent track circuit development concept / Journal of Xi'an University of Architecture & Technology XII (XI), 2020, pp. 180-187.
5. Алиев Р.М. и др. Методы Расчёта Коэффициентов Рельсового Четырёхполюсника Бесстыковых Рельсовых Цепей //Фундаментальная и Прикладная наука: состояние и тенденции развития. – 2022. – с. 60-75.
6. Gulyamova M., Aliev R. Mysqlni Ishlab Chiqish va Boshqarish Vositalari //Актуальные вопросы развития инновационно-информационных технологий на транспорте. – 2022. – Т. 1. – №. 1. – С. 196-198.
7. R.M. Aliev, E.T. Tokhirov, M.M. Aliev Mode Choice Model of Movement in Different Modes Наука, Общество, Образование в современных условиях: монография /Под общ. ред. Г.Ю. Гуляева – Пенза: МЦНС «Наука и Просвещение». - 2022. - 160 с.
8. Tokhirov E.T., Aliev R.M., Aliev M.M. Modern Means and Methods for Monitoring the Condition of Track Sections // Наука, Общество, Технологии: проблемы и перспективы взаимодействия в современном мире. – 2022. – С. 186-203.
9. Aliev R.M., Aliev M.M., Tokhirov E.T. Methods of Monitoring the Condition of Track Sections Наука, Общество, Технологии: проблемы и перспективы взаимодействия в современном мире: монография/ [Абакирова Э.М. и др.]. – Петрозаводск: МЦНП «Новая наука», 2022. – 438 с.

Свидетельство о регистрации СМИ:
ЭЛ № ФС77-66291 от 01 июля 2016 г.